Український християнський часопис

МІСІОНАР

Рік заснування 1897 № 2(136) лютий 2004

РЕДАКЦІЯ ЧАСОПИСУ "МІСІОНАР" ПРОПОНУЄ:

КАЛЕНДАР "МІСІОНАРЯ" НА 2004 РІК

Це вже другий за чергою книжковий календар, виданий редакцією часопису "Місіонар". Окрім церковного календаря на 2004 рік, пропонуються короткі життєписи усіх Римських Архиєреїв.

Це дуже цінний і маловідомий для багатьох християн матеріал, який допоможе пізнати історію Вселенської Церкви від самих її початків до сьогоднішнього дня та сприятиме позитивному сприйняттю Апостольського Престолу з погляду сьогодення.

У виданні містяться короткі проповіді на всі неділі, бдінні та великі полієлейні свята, які сприятимуть глибшому пізнанню правд нашої св. віри.

Користувач "Календаря "Місіонаря" на 2004 рік знову матиме змогу вести діловий щоденник.

ЗРОБІТЬ СВОЇМ ДІТЯМ ГАРНИЙ ПОДАРУНОК!

Вперше випущено українські **"складанки" ("puzzle")** у серії "Християнські свята". Ваша дитина має можливість, складаючи малюнки релігійної тематики, заглиблюватися у зміст великих християнських празників. У цьому їй допоможе коротка розповідь про історію та зміст свята, розміщена на коробці. Вже вийшли у світ чотири мотиви "складанок": Різдво Христове (два види), Богоявлення і Стрітення.

Купивши "складанку", Ви допоможете дітям-сиротам, яким ми подаруємо 10 відсотків від вартості.

ВВП "МІСІОНЕР" ПРОПОНУЄ:

ПРО СПОВІДЬ. Ця невелика книжечка допоможе усім християнам добре приготуватися до св. Тайни Покаяння, дасть настанови, як відбути "купіль очищення" душі, таким чином сприяючи духовному зростанню і усвідомленню того, що визнання гріхів перед Богом – це не якийсь формальний релігійний акт, а потреба душі.

Ця книжка допоможе застановитися над змістом нашого життя у світлі євангельського вчення. Вона є особливо актуальна для практикуючих християн.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ, ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 2004 РІК

християнський часопис "МІСІОНАР" і Ви знайдете духовного приятеля, який допоможе зрости у св. вірі, помножить у серці любов до Бога і ближнього, розрадить у хвилині смутку!

Передплатний індекс – 23959

Вартість передплати:

на 1 місяць – 1 грн. 78 коп., на 3 місяці – 5 грн.,

на 6 місяців – 9 грн. 40 коп., на 11 місяців – 16 грн. 90 коп.

Слава Ісусу Христу!

Досить швидко минули для багатьох з нас різдвяні свята, а вже св. Церква починає довгу і ґрунтовну підготовку до Великодня. Першу її частину становлять чотири передпосні тижні. Наприкінці цього місяця почнеться Великий піст. Відрадно згадати, що у цьому році християни цілого світу святкуватимуть Пасху в один день.

На обкладинці нашого часопису відтепер і надалі вміщатимемо ікони блаженних нашої Церкви й ознайомлюватимемо вас з їхнім життям і діяльністю у поетичній формі. Цього разу подаємо вірш, присвячений блаж. Йосафату Коциловському, ЧСВВ.

К'яра Любіх у "Слові життя" заохочує нас рішуче відізватися на заклик Господній і проповідати про Нього своїм сучасникам за прикладом пророка Ісаї. Серед багатьох новин з життя нашої Церкви ми звернули увагу в цьому числі на такі: початок Року прослави Митрополита Андрея і Патріарха Йосифа, зустріч Блаженнішого кардинала Любомира Гузара з василіянськими студентами, 10-ліття місійної праці сестер Василіянок з Хорватії в Україні, встановлення Хресної дороги єдності та вшанування св. Василія Великого.

Завершуємо у цьому числі цикл статей під назвою "Розважання над блаженствами" с. Володимири Максимів, ЧСВВ, натомість розпочинаємо публікувати серію змістовних матеріалів прес-секретаря Глави УГКЦ о. Ігоря Яціва про Святі Тайни. Цього разу – перша частина статті про св. Тайну Хрещення.

Член редколегії о. Василь Зінько, ЧСВВ цього разу допомагає нам розвіяти різні забобони, якими забруднені наші прекрасні християнські звичаї. У циклі статей під назвою "Вони співстраждали з Христом" цього разу мова йде про Марію Магдалину. Ця публікація закликає усіх тих, які допустилися помилок у молодості, не озиратися назад, а з чистим серцем жертвенно служити Господеві аж до кінця свого земного шляху.

Упродовж Великого посту наша Церква проводить численні реколекції і місії, під час яких вірні мають змогу ще раз застановитися над т. зв. вічними правдами. Пропонуємо статтю бр. Ореста Дверницького, ЧСВВ, у якій він роздумує над поняттям смерті, матеріал на тему Страшного суду, а також відповідаємо на запитання нашого читача про існування пекла.

Кожного року в лютому місяці всі християни світу вшановують похилих віком і хворих людей. З цієї нагоди актуальною є стаття хорватського д-ра Антуна Лісеца. У своїй черговій розповіді о. Мелетій Батіг, ЧСВВ закликає усіх нас у важких обставинах нашого життя не забувати молитву до Пресвятої Богородиці "О Маріє, Мати Божа, поможи нам!".

Учасник молодіжного здвигу в Гамбурзі в Німеччині ділиться зі своїми ровесниками – читачами нашого часопису – враженнями і досвідом. Дітям і молоді пропонуємо змістовне оповідання християнського письменника Омеляна Квіта про дітей, що полюбили Божу науку.

Ще раз закликаємо усіх вас за допомогою нашого часопису, а також книжкового "Календаря "Місіонаря" духовно зростати у цьому 2004 році.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ:

(Поблагословлені Святішим Отцем)

ЗАГАЛЬНИЙ: ЩОБ ХРИСТИЯНИ, ЄВРЕЇ І МУСУЛЬМАНИ У СВЯТІЙ ЗЕМЛІ СПІВЖИЛИ У МИРІ Й ВЗАЄМНІЙ ЗЛАГОДІ.

Невелика за територією ізраїльська держава, яку зазвичай називають Святою Землею, є колискою як єврейської, так і християнської релігії. Від самого початку виникнення християнства представники єврейської релігії вороже ставилися до християнства і відкрито проти нього боролися. Першою жертвою цього ворожого ставлення став св. архидиякон Стефан, якого євреї каменували.

Коли у середньовіччі мусульмани окупували Святу Землю, то християни намагалися зі зброєю у руках визволити її від невірних. В історії

ці події названі хрестоносними походами, які, як знаємо, закінчилися невдачею. Уже багато століть на ізраїльській землі панівною релігією є іслам.

Папа Іван Павло II закликає нас не до якогось нового хрестоносного походу, але до молитви за те, щоб християни якомога краще співжили як з євреями, так і з мусульманами на теренах палестинської та ізраїльської землі, яку Своїм прилюдним життям і працею освятив сам наш Божественний Спаситель.

Святіший Отець неодноразово пропонував, щоби святе місто Єрусалим не входило до складу якоїсь певної держави, а стало своєрідною міжконфесійною столицею усіх трьох монотеїстичних релігій. Хоча християни у Святій Землі мають доступ до святих місць, пов'язаних з життям і наукою Ісуса Христа, все ж таки через взаємні протистояння євреїв і мусульман дуже часто це право неможливо здійснити вже багато десятиліть.

Молімося за те, щоб земля, на якій уперше пролунав ангельський спів: "Слава на висотах Богу й на землі мир людям, яких Бог уподобав" (пор. Лк 2, 14), стала дійсно тим осередком, звідки мир і примирення між усіма конфесіями поширяться на всі країни світу.

МІСІЙНИЙ: ЩОБ ДУХОВЕНСТВО У КРАЇНАХ ОКЕАНІЇ СПРИЯЛО ЗБІЛЬШЕННЮ ПОКЛИКАНЬ ДО СВЯЩЕНСТВА І БОГОПОСВЯЧЕНОГО ЖИТТЯ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ ЄВАНГЕЛІЗАЦІЇ СЕРЕД ВІРНИХ МІСЦЕВИХ ЦЕРКОВ.

До найвіддаленішого від нас континенту – австралійського, крім країни Австралії, належать ще дуже багато інших маленьких острівних держав, які розкинулися на Тихому й Індійському океанах. Ці країни називають одним словом: "Океанія".

Ці острови є досить рідконаселені, відстань між ними є велика, а взаємне спілкування дороге, бо пересування відбувається тільки водою чи повітрям. Населення Океанії у більшості ще нехристиянське. В місцевих Католицьких Церквах дуже мало священиків і богопосвячених осіб.

Попри те, що місцевим християнам потрібна значна матеріальна допомога, все ж таки найбільше вони потребують духовної, тобто молитовної підтримки. Наш Божественний Спаситель закликає нас до цього словами: "Жнива великі, та робітників мало. Просіть, отже, Господаря жнив, щоб вислав робітників на Свої жнива" (Мт 9, 37-38).

Святіший Отець закликає нас цього місяця молитися за те, щоб серед місцевих християн зростала кількість покликань до богопосвяченого і священичого стану, щоб вони стали носіями і ширителями св. Євангелія у всіх країнах Океанії.

МІСЦЕВИЙ: ЩОБ ДЕДАЛІ БІЛЬШЕ МОЛОДИХ ХРИСТИЯН УКРАЇНИ В ДУСІ РЕВНОСТІ Й САМОПОСВЯТИ ВІДВАЖНО ОБИРАЛИ БОГОПОСВЯЧЕНИЙ СТАН ЖИТТЯ.

Після відродження нашої св. Церкви у незалежній Україні численні хлопці й дівчата постукали у двері монастирів. 90-ті роки XX ст. дехто називає золотою добою українського монашества. Однак проминули десятки років і покликань як до чоловічих, так і жіночих монаших Чинів і Згромаджень стало значно менше.

Покликання народжуються у добрій християнській родині і ми неодноразово молилися, щоб вона була більш живою і практикуючою, стаючи таким чином колискою духовних покликань. Усі ми повинні сприяти молодим хлопцям і дівчатам у дусі ревності за Божу справу і заохочувати їх до самопосвяти, святішого і більш автентичного християнського життя. Далеко не всіх Господь кличе до життя у монастирі. Далеко не всі, яких Бог кличе, чують цей голос і ще багато менше тих, які відважно відповідають Йому "так".

Отож, молімося, щоби ті молоді люди, які відчули в серці покликання покинути світ, родину і постукати у двері монастиря, аби жити там у цілковитій посвяті Богові, відважно відізвалися на цей поклик, а їхні батьки, рідні і друзі не перешкоджали їм у цьому.

Молімося також за витривалість у покликанні тих монахів і монахинь, які вже перебувають у монастирі і живуть згідно з правилами і приписами свого Чину чи Згромадження.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛЮТИЙ – СВ. МАКСИМ, 2.01 (20.12)

Народився 580 року в Царгороді. Був головним писарем в імператора Іраклія. Невдовзі Максим постригся в ченці у Хризопільському монастирі (тепер Скутара поблизу Царгорода). Через декілька років він став ігуменом. Коли наслідник Іраклія імператор Констанс II видав декрет для підтримки єресі монотелітів, Папа Мартин I скликав у Римі Лятерансъкий Собор, який осудив той декрет. У Соборі брав участь й ігумен Максим.

Згодом за виступ проти єретичного декрету 75-річного Максима ув'язнили. Після шести років поневірянь у в'язницях Селембрії та Перберів єретики засудили його на довічне ув'язнення, перед тим бичувавши, відрізавши язик і відрубавши правицю, щоб не міг проповідувати і писати правовірних повчань.

Максим написав релігійні твори: "Пояснення Святого Письма і творів Діонісія Ареопагіта", "Розмова двох монахів про духовне життя" та листи, за що його називають батьком східної містики.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ:

ЗАГАЛЬНИЙ: ЩОБ ЖИТЕЛІ КРАЇН, У ЯКИХ ПРОЖИВАЮТЬ ТАКОЖ ІНДІАНИ, ШАНУВАЛИ ЇХНІ ЗЕМЛІ, ПРАВА, ЗВИЧАЇ І КУЛЬТУРУ ТА СТВОРЮВАЛИ УМОВИ МИРНОГО СПІВЖИТТЯ З НИМИ.

МІСІЙНИЙ: ЩОБ ХРИСТИЯНИ АФРИКИ, ВЗАЄМНО ЦІНУЮЧИ РІЗНОМАНІТНІСТЬ ХАРИЗМ, СПРИЯЛИ КРАЩІЙ СПІВПРАЦІ МІЖ МІСІЙНИМИ ІНСТИТУТАМИ І ПОМІСНИМИ ЦЕРКВАМИ.

МІСЦЕВИЙ: ЩОБ ЖИТЕЛЯМ УКРАЇНИ, ЯКИМ ВАЖКО СТУПИТИ НА ШЛЯХ МОРАЛЬНОГО НАВЕРНЕННЯ, ЗАСЯЯЛО СВІТЛО ХРИСТОВОЇ БЛАГОВІСТІ.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА БЕРЕЗЕНЬ – СВ. ПОРФИРІЙ, 10.03 (26.02)

"СЛОВО ЖИТТЯ"

"Ось я, пошли мене!" (Іс 6, 8)

У 740-739 роках до народження Ісуса Христа ізраїльський народ переживав скрутні часи. Єгова, Бог Ізраїля, потребував одного пророка, який говорив би в ім'я Його до всього народу і звістував би йому визволительний прихід Еммануїла – Бога серед нас. Тоді Він об'явився у всій Своїй величі Ісаї, який молився у храмі.

Перед Божим маєстатом пророк визнає свою нікчемність і грішність, закричавши: "Я людина з нечистими устами" (Іс 6, 5). Однак один ангел з серафимів підлетів до нього і жаріючим вугликом, якого вихопив з вогню, очистив його уста. На запитання, з яким Господь звернувся до Ісаї: "Кого б Мені послати? Хто нам піде" (пор. Іс 6, 8), – він, повністю очищений від беззаконня із небесної ініціативи, міг рішуче відповісти: "Ось я, пошли мене!".

Чи не був пророк надто самовпевненим, коли жертвував себе Богові? Ні, бо ініціатива не його, а Божа. Ісая відповідає на Його заклик словами:

"Ось я, пошли мене!"

Подібно до того, як Бог покликав пророка, так Він кличе впродовж усієї історії спасіння чоловіків і жінок, щоб доручити їм особливе завдання. На кожному з них спочиває Його погляд любові: ніхто в Його очах не є незначним. Інколи складається враження, що життя наше безкорисне і немає воно жодної мети. Однак наше життя набуває сенсу завдяки поклику Божому, яким Він звертається до мене, до тебе: закликає нас взяти участь у Його плані щодо людства і всього сотвореного.

Господь звертається до мене, до тебе, як звертався до Ісаї, Марії, Петра, кожного разу запитуючи: "Кого б Мені послати?". Він, Який є нашим Богом, вселяє у нас надію і закликає нас стати Його співпрацівниками. Нашим "так", який повторює "так" Ісаї, Марії і багатьох християн, які були перед нами, можемо себе повністю віддати у Його розпорядження.

Кажучи "так" на кожне Його бажання, яке Він дає мені зрозуміти день за днем, кожна моя дія, навіть і найменша, навіть та, яка може здаватися незначною, отримує вартість, стає важливою і спричиняється до приходу Царства Божого, до всесвітнього братерства.

Не сумніваймось анітрохи, щоб відповісти "так". Ініціатива завжди Його. Він любить першим. Ми тільки відповідаємо любов'ю на любов, яка нас випередила. Так, завдяки Його покликанню я готовий виконати кожне Його бажання, щоб працювати для Нього і повторювати Йому:

"Ось я, пошли мене!"

Не відчуваємо себе здатними до місії, яку Він нам доручає? Видається нам, що не маємо здібностей і сили, щоб довершити її?

Якщо б Ісая зупинився на роздумуванні про свою негідність і обмеженість, то повторював би: "Я людина з нечистими устами". Марії здавалось неможливим, що вона стане Матір'ю Божою, настільки була надзвичайною благовість,

звернена до неї. Апостолові Петрові, коли відчув, що Ісус його кличе, мимохіть вирвалися слова: "Відійди від мене, Господи, бо я грішна людина" (Лк 5, 8).

Отож, своїм покликанням Бог нам також дає здатність і силу здійснити місію, яку Він нам доручає: "Немає нічого неможливого у Бога" (пор. Лк 1, 37). Уста Ісаї були очищені ангелом, щоб став він здатним говорити в ім'я Боже. Марія була огорнена присутністю Духа Святого і могутністю Всевишнього (пор. Лк 1, 35). Завдяки молитві Ісуса Петро виконав своє завдання бути скелею (пор. Лк 22, 31).

Кожне наше "так" супроводжували благодаті, необхідні для сповнення усіх наших завдань, яких вимагав від нас Бог.

"Ось я, пошли мене!"

Так сталося і з нами, коли 1943 року на початках ми збагнули безмежну Божу любов до нас і спонуку звістити всім цю велику новину: "Бог тебе любить безмежно, Бог нас любить безмежно".

Декілька місяців після того був празник Христа Царя: нас глибоко вразили слова, які прозвучали того дня на св. Літургії: "Проси в Мене, і Я дам тобі народи в спадщину, і кінці землі тобі в посілість" (Пс 2, 8). Це заклик до єдності і всесвітнього братерства.

Ставши навколішки навколо вівтаря, натхнені правдоподібно Духом Святим, ми сказали Ісусові: "Ти знаєш, як можна осягнути єдність. Ось ми тут. Якщо хочеш, послужися нами". Це була наша відповідь, немовби ми сказали замість Ісаї: "Ось я, пошли мене!". У той час ми творили малу групу – 7-8 дівчат, але ми вже тоді дали нашу відповідь Ісусові.

З того часу, протягом 60 років, цей дух життя тисяч осіб – членів нашого руху, дійшов до 182 народів.

Це досвід, що підтверджує, які величні речі може вчинити Бог, якщо тільки знайдуться особи, готові відповісти на Його заклик.

К'яра ЛЮБІХ

Переклав з італійської мови о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ

НАМ ПИШУТЬ

МИЛОСЕРДЯ БОЖЕ БЕЗМЕЖНЕ

Оксана Леськів з м. Львова висловлює подяку Господеві й Матері Божій, небесним заступникам, а також отцям Василіянам зі Львова за молитви – її внучка вступила до Львівського національного університету ім. І. Франка.

Кузьо Ю. з м. Самбора на Львівщині дякує Господеві й Матері Божій, небесним заступникам за оздоровлення від хвороби, яка довший час не давала йому змоги ходити до церкви. Цей чоловік усвідомив, що завдяки цій недузі він зріс у своїй вірі.

Хомин М. з м. Керч у Криму отримала зцілення від недуг за посередництвом блаж. свщмч. Миколая Чарнецького, ЧНІ й за це висловлює подяку цьому небесному заступнику.

Наталя з м. Івано-Франківська вдячна Господеві, Пресвятій Богородиці, небесним заступникам: св. ап. Юді Тадею, блаж. свщмч. Миколаю Чарнецькому, ЧНІ за оздоровлення та інші отримані ласки.

РІК ПРОСЛАВИ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ І ПАТРІАРХА ЙОСИФА

17 січня 1901 року у Львові відбулася інтронізація Митрополита Андрея Шептицького на Галицький митрополичий престол УГКЦ.

З нагоди 103-ї річниці цієї події 17 січня 2004 року у Львівському катедральному соборі св. Юра була відслужена Архиєрейська св. Літургія, яку очолив Глава УГКЦ Блаженніший Любомир кардинал Гузар у співслужінні багатьох владик. У проповіді Блаженніший Любомир сказав, що від сьогодні ціла українська церковна спільнота розпочинає Рік молитви – неперервну молитву за прославу Слуги Божого Митрополита Андрея та Патріарха Йосифа, яка буде проводитися протягом року в усіх єпархіях та екзархатах Києво-Галицької митрополії УГКЦ.

Увечері у Львівському драматичному театрі ім. Марії Заньковецької було проведено урочисту академію з нагоди початку Року молитви.

о. Ігор ЯЦІВ,
прес-секретар Глави УГКЦ

ВІДВІДИНИ БЛАЖЕННІШОГО ЛЮБОМИРА

Цього року на празник св. Йосифа Обручника до василіянської семінарії у смт. Брюховичі вперше завітав Глава УГКЦ Блаженніший Любомир кардинал Гузар.

У монастирській каплиці Блаженніший Любомир відправив молебень до св. Йосифа у співслужінні о. Протоігумена Йосифа Будая, ЧСВВ та місцевих отців Василіян. Він виголосив змістовну і повчальну проповідь, у якій на прикладі св. Йосифа наголосив, що Господь є Паном нашого життя, а ми – управителі, які потім мають перед Ним здати рахунок.

У рефектарі монастиря молодь з Бібрки і Львова на чолі з бр. Полікарпом Марцелюком, ЧСВВ поставила гарний вертеп. Після братньої трапези Блаженніший Любомир відповів на численні запитання василіянських студентів. Глава УГКЦ заохотив майбутніх ієромонахів Василіян намагатися здобути професійність у священичій справі, поєднавши її з любов'ю до людських душ.

бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

ВШАНУВАЛИ СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

У будинку органної музики у Львові 14 січня 2004 року відбувся духовний вечір, присвячений законодавцю монашого життя на Сході св. Василію Великому.

Зі святочним словом до присутніх звернувся Протоігумен о. Йосиф Будай, ЧСВВ, а о. Маріо Дацишин, Василіянин з далекої Бразилії, у своєму виступі наголосив на духовному зв'язку тамтешніх українців з батьківською землею. Слово мав і відомий громадський діяч Іван Гель, який згадав події недалекого минулого, коли наша Церква виходила з підпілля.

Ці виступи чергувалися з різдвяним концертом. На сцені коляди та різдвяні пісні виконували хор марійського товариства "Містична троянда", одна з членкинь хору Марта Костецька, лауреат пісенних конкурсів Марта Лозинська та ін.

Ігор СКЛЕНАР

ЮВІЛЕЙ СЕСТЕР ВАСИЛІЯНОК У КИЄВІ

На світлині: діти після Урочистого св. Причастя у Києві з сестрами Василіянками.

Нещодавно відзначили 10-ліття жертвенної місійної праці у Києві сестри Василіянки з хорватської Провінції св. Архистратига Михаїла. Першими до Києва прибули сестри Зиновія Сапун і Ярослава Гралюк. Першим притулком для них стала квартира лікаря Іллі Ємця. Невдовзі вони придбали квартиру по вулиці Лайоша Гавра, яка стала їхнім домом донині.

На початку свого служіння сестри ЧСВВ катехизували дітей і молодь у школах Києва, Вишгорода і Фастова. Зараз, на жаль, вони не мають свобідного доступу до шкіл через несприятливе ставлення представників деяких конфесій та чиновників. Крім того сестри Василіянки виконували жертвенну і багатогранну духовну працю при парафіяльних храмах Києва, Черкас, Чернігова, Севастополя, Херсона і Харкова.

Праця цих сестер при храмах і у їхньому домі в Києві включала проведення біблійних годин, організацію молитовних гуртків, реколекції для дівчат, жінок і чоловіків, паломництва до чудотворних місць, ознайомлення з українськими звичаями, перегляд фільмів на релігійну тематику, катехизація дітей тощо. Окрім цього вони допомагали багатодітним родинам, відвідували сиротинці і лікарні.

За цей період часу у Києві та згаданих містах України жертвенно працювали сестри Ярослава Гралюк, Зиновія Сапун, Йосафата Сапун, Діонізія Сапун, Хризанта Харді, Януарія Ісик, Лукія Гриньох, Макрина Фіна і Марія Олексишин. Зараз у Києві на духовній ниві працюють три сестри: Діонізія Сапун, Хризанта Харді та Януарія Ісик.

Ми вдячні Богові за те, що покликав з далекої Хорватії для духовної праці на теренах Східної України цих жертвенних сестер. Молімося, щоб Господь обдарував їх щедрими благодатями і численними добрими покликаннями.

ХРЕСНА ДОРОГА ЄДНОСТІ

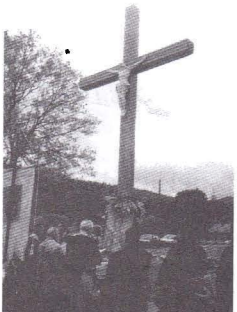

На світлині: біля одного з хрестів у м. Стрий на Львівщині.

Члени паломницького товариства св. Христофора завдяки численним пожертвам виготовили 15 великих дубових хрестів із розп'яттям. Хрести встановлено на трасі "Львів-Мукачево-Хуст" у Львові біля каплиці під Високим Замком, у Пустомитівському, Миколаївському, Стрийському і Сколівському районах Львівщини та Воловецькому, Мукачівському й Іршавському районах Закарпаття.

Хресна дорога закінчується біля урочища "Джублик" у с. Вільхівка Іршавського району Закарпатської області, де в серпні 2002 року об'явилася Мати Божа згідно зі свідченнями двох дівчаток *(автентичність цього об'явлення Церква ще не визнала – прим. ред.)*. Хрести на Львівщині були освячені на початку жовтня, а на Закарпатті – в кінці грудня 2003 року.

Метою встановлення цієї Хресної дороги є молитовне єднання українців Львівщини і Закарпаття.

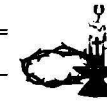

СВЯТА ТАЙНА ХРЕЩЕННЯ (1)

Святі Тайни, які деякі богослови називають "ріками води живої", є найсуттєвішими засобами на шляху до святості кожного християнина. Св. Тома Аквінський сказав, що Святі Тайни є видимими знаками, які дають віруючій людині невидиму Божу благодать. Всі Святі Тайни встановив Ісус Христос, а св. Церква поступово впроваджувала їх у практику.

У св. Церкві є сім Святих Тайн – Хрещення, Миропомазання, Євхаристії, Покаяння, Оливопомазання, Подружжя і Священства. Святі Тайни Хрещення, Миропомазання і Євхаристії, які згідно з обрядом Східної Церкви уділяються першими і всі три разом, у богослів'ї називаються "Святими Тайнами ініціації", тобто вступу до Божої родини. Багато богословів середньовіччя пропонували запровадити восьму Святу Тайну – монаші обіти, але св. Церква цих пропозицій не прийняла.

Слід сказати, що деякі Святі Тайни називають "Таїнствами мертвих", бо завдяки їм духовно мертві люди розпочинають життя у Божій благодаті (це Святі Тайни Хрещення, Покаяння і Оливопомазання). Інші Святі Тайни є "Таїнствами живих", які уділяються вірним, що перебувають у Божій благодаті і мають змогу завдяки їм збільшувати і утверджувати її у своїх душах.

Цього разу поведемо мову про суть і зміст першої із семи Святих Тайн – св. Тайну Хрещення.

Св. Тайна Хрещення повертає людину у первісний стан освячуючої Божої благодаті, змиваючи первородний гріх прародичів Адама і Єви. Наслідки цього першого гріха тяжіють над кожною людиною, яка приходить на цей світ, що підтверджує псалмоспівець словами: "Я у беззаконні народився і в гріху зачала мене моя мати" (Пс 50, 7). А св. апостол Павло повчає: "Тим-то як через одного чоловіка ввійшов у світ гріх, і з гріхом смерть, і таким чином смерть перейшла на всіх людей, бо всі згрішили" (Рим 5, 12).

Св. Тайна Хрещення окрім первородного гріха змиває також усі особисті гріхи при наявності щирого жалю. Для прощення гріхів необхідні покаяння і віра. Ісус Христос каже: "Покайтеся і вірте в Євангеліє" (Мк 1, 15). Людина повинна охреститися, щоб отримати освячуючу Божу благодать, без якої неможливо спастися. Це підтверджує шоста правда віри св. Церкви, яка говорить: "Благодать Божа для спасіння конечно потрібна".

Віруюча людина усвідомлює, що вона потребує Божого благословення у всіх своїх добрих справах, особливо у справі свого спасіння. У св. Тайні Хрещення Господь дарує людині Свою поміч і сприяння, щоб вона виконала головне завдання свого земного життя: стала святою і успадкувала Царство Небесне.

Св. Тайна Хрещення дає кожній людині право приймати інші Святі Тайни. Неохрещена людина не може приступати до св. Тайни Покаяння, приймати св. Причастя тощо аж до того важливого моменту, коли вона стане християнином. Св. Тайна Хрещення єднає новоохрещену людину зі спільнотою християн і творить одну велику християнську родину, тому кожен християнин повинен радіти з приводу духовного народження брата чи сестри у Христі.

У св. Тайні Хрещення кожна людина отримує небесного заступника, який згідно з наукою Церкви впродовж усього її життя в особливий спосіб опікується нею на землі і заступається за неї у небі. Св. Церква наголошує, що новоохрещеній людині слід давати ім'я якогось великого святого.

Часто сектанти закидають Католицькій Церкві, що вона уділяє св. Тайну Хрещення немовлятам. На такі неоправдані закиди можемо відповісти словами св. апостола Петра: "Нехай кожен з вас охреститься в ім'я Ісуса Христа на відпущення гріхів ваших, і ви приймете дар Святого Духа. Для вас бо ця обітниця і для дітей ваших, та й для всіх тих, що далеко, скільки б їх покликав Господь, наш Бог" (Ді 2, 38-39). Отож, з цих слів ми бачимо, що вже у первісній Церкві хрестили дітей.

Блаженніший Патріарх Йосиф Сліпий у своїй праці про Святі Тайни пише, що ще св. Кипріян на Синоді у Картагені в 252 році говорив про хрещення дітей. А св. Іриней Ліонський у своїх творах писав: "Христос прийшов сам всіх спасти, всіх, які через нього відроджуються в Бога: немовлят, дітей, молодців і старців". Це вислови Святих Отців 2-3 ст. після Р. Х. Доказом вищесказаного є напис у катакомбах на могилі дитини: "Верина *(ім'я дитини – прим.ред.)* отримала хрещення, маючи 10 місяців".

Ця добра практика св. Церкви виправдана багатьма причинами, а зокрема тим, що дитина може від перших днів свого життя жити з Богом, будучи звільненою від первородного гріха. Вона зростає у Божій благодаті, маючи змогу її збільшувати частим св. Причастям. Ці такі короткі докази будуть достатніми для віруючої людини, щоб переконатися у необхідності хрещення дитини, не чекаючи на те, щоб вона виросла.

Вже у перших віках християнства був звичай: кожна новоохрещена дитина мала мати хресних батьків. Необхідно було мати принаймі одного хресного: мужчина для охрещуваної особи чоловічої статі або жінка – для особи жіночої статі. Однак за укоріненою традицією буває двоє хресних батьків: чоловік і жінка.

Хресні батьки в св. Тайні Хрещення представляють дитину, в її імені відповідають на питання священика, даючи прилюдну заяву відречення від диявола і злуки з Христом. Вони покликані бути учасниками не тільки в момент уділення св. Тайни Хрещення, бо це є тільки початок виконання їхнього важливого завдання. *(Продовження буде)*

о. Ігор ЯЦІВ
(за циклом передач на радіо "Воскресіння")

14 січня цього року на празник св. Василія Великого у василіянський церкві св. Онуфрія (Львів) склав вічні обіти бр. Теоктист Леонід Міщук, ЧСВВ на руки Протоігумена о. Йосифа Будая, ЧСВВ.

Редакція "Місіонаря" бажає новопрофесу ревно сповняти обов'язки у Василіянському Чині й витривати у доброму до кінця!

РОЗВАЖАННЯ НАД БЛАЖЕНСТВАМИ (8)

"Блаженні переслідувані за правду, бо їхнє Царство Небесне" (Мт 5, 10).

Послідовники Ісуса Христа, що вірно виконують Божий закон, стають каменем спотикання для багатьох людей, які їх за те переслідують. Ісус сказав до Своїх учнів: "Переслідували Мене, переслідуватимуть і вас" (Ів 15, 20).

Учні Ісуса повинні постійно пам'ятати, що їхній Учитель Месія також був переслідуваний упродовж усього Свого життя, від колиски аж до гробу. Вже змалку Його чекало переслідування з боку жорстокого царя Ірода, котрий не міг допустити, щоби в юдейському царстві ще когось іншого вважали царем. Під час Своєї апостольської діяльності Христос постійно був переслідуваний книжниками й фарисеями, які за Ним стежили й намагалися піймати Його на слові, довести Йому скоєння гріха, принизити Його гідність.

Це були моральні переслідування, які дійшли до свого апогею на суді перед синедріоном. Фальшиві свідки, тиск на Пилата, підплачення срібняків юрбі, аби тільки витиснути з неї оте нелюдське: "Розпни, розпни Його", а вкінці – висунення первосвящеником Каяфою офіційного доказу богохульства Учителеві з Назарету. Все це стало важелем для винесення синедріоном вироку підсудному – ганебної смерті на хресті. Вмираючи, розп'ятий Ісус у молитві промовив: "Отче, прости їм, бо не знають, що чинять" (Лк 23, 34).

А яка доля Христових учнів, які приймають Боже слово і втілюють його у своєму житті, стаючи таким чином для усіх "сіллю землі і світлом світу"? Не інша від долі їхнього Вчителя, Який заздалегідь підбадьорював їх словами: "Блаженні ви, коли вас будуть зневажати, гонити та виговорювати всяке лихо на вас, обмовляючи Мене ради" (Мт 5, 11). Не життя у розкошах, не очікування похвал або визнання світу будуть супроводжувати справжніх послідовників Месії, але вузька дорога, яка веде до Божого Царства, сповнена труднощів, протидії, кпинів, обмов, зневаг з боку інших.

Звіщаючи Своїм учням це блаженство, Христос хотів навчити їх того, що на перший погляд видається протиріччям: вважати себе блаженними, переживаючи при цьому страждання. Однак послідовники Ісуса Христа не будуть блаженними, тому що їх переслідують, але тому, що вони терпеливо переносять страждання.

Господь Бог прагне, щоб ми непохитно увірували в Його слово: все, що ми терпимо Христа ради, пізніше перетвориться на радість вічного життя. "Радійте й веселіться, бо нагорода ваша велика на небі" (Мт 5, 12). Не знеохотою і зневірою ми повинні втілювати у життя це восьме блаженство, а з радістю і впевненістю, що після тих кількох десятків років нашого тернистого шляху ми зазнаємо в Його Царстві невимовної втіхи й насолоди від вічного перебування з Богом. Отара Доброго Пастиря мусить у тимчасовому житті багато потерпіти за свої християнські переконання, щоб у вічності бути в Його небесному дворі.

Постанова: Господи, допоможи мені гартувати себе в щоденних малих труднощах, щоби, коли надійде хвилина великого випробування в житті, я зміг *(змогла)* би відважно і з радістю зносити всі наруги і терпіння. *(Закінчення. Початок у чч. 6-12 за 2003 р., ч. 1 за 2004 р.).*

с. Володимира МАКСИМІВ, ЧСВВ

ЧЕРЕЗ СМЕРТЬ ДО ЖИТТЯ

Усе живе боїться смерті й жахається її, бо вона є запереченням життя, до якого Бог покликав усе сотворіння. Згідно з первісним Божим задумом людина мала бути безсмертною, але після гріхопадіння наших прародичів тільки душа її залишилася безсмертною, а тіло повинно повернутися у землю, з якої воно було взяте (пор. Бут 3, 19). Закону смерті тіла не уникнув навіть сам Син Божий, проте Його пресвяте тіло залишилося нетлінним і негайно воскресло (пор. Ді 2, 31).

Смерть є неминучим злом, однак, згідно зі словами св. апостола Павла, для тих, хто любить Бога, усе співдіє на добро, в тому числі й смерть. Апостол зрештою сам сказав: "Смерть для мене здобуток" (пор. Фил 1, 21), бо ніхто не може перейти до життя вічного інакше, як тільки через двері смерті.

Св. Іван Золотоустий каже: "Тіло – це наче одяг, що зодягає душу, і ми через смерть скидаємо його з себе на короткий час, щоб знову його отримати у пресвітлому вигляді". Смерть у більшості випадків є неочікуваним гостем, але наш Божественний Вчитель попередив, що ніхто не знає ні дня, ні години, бо приходить вона несподівано.

Небезпека смерті дуже часто є нагодою до зросту у вірі. Прикладом цього можуть бути різні чуда, які вчинив Ісус, наприклад, втихомирення бурхливого моря, яке становило смертельну загрозу апостолам, що були в човні, оздоровлення біснуватого, якого диявол наражав на смерть, кидаючи то у вогонь, то у воду. Ці Христові чуда, як правило, багатьох людей утвердили у їхній вірі.

Найчастіше буває *природна смерть*, яка зазвичай є наслідком старіння організму чи відмови функції якогось життєвоважливого органу людини. Життя є дорогоцінним даром Божим, який людина повинна шанувати і берегти від народження аж до природної смерті. Людина, яка свідомо вмирає внаслідок старості чи недуги, мов свічка, що згоряє до кінця, повинна жертвувати свої терпіння на прославу Бога.

Найцінніший вимір смерті згідно зі словами нашого Божественного Спасителя, – це віддати своє життя з любові до ближніх: "Немає більшої любові як віддати своє життя за друзів своїх" (пор. Ів 15, 13). Кожна *мученицька смерть* містить цей найвищий вимір любові. До смерті мучеників подібна й *смерть ісповідників віри*, які за святу віру перенесли багато страждань і тортур, що прискорило їхню природну смерть. Смерть мучеників й ісповідників є могутнім свідченням віри у Бога, заради якого вони жертвували своє життя. До мученицької смерті подібна також і *героїчна смерть* унаслідок відважного вчинку в обороні Батьківщини чи захисту невинних осіб від зловмисників тощо.

Згадані вище виміри смерті є сповненням волі Божої. Нам часто важко зрозуміти, чому Господь допускає передчасну смерть дітей та молодих людей. Це ми повинні розуміти як допуск Божий. Смерть невинних, яка є плодом неуважності й недбалості, приносить добро – напоумлення і часто навернення тих людей, які легковажили смертю, думаючи, що вона має право постукати у їхні двері тільки в глибокій старості.

Однак деякі види трагічної або передчасної смерті все ж таки є виразним запереченням волі Божої і нехтуванням цінним даром життя. Смерть унаслідок

війни, терористичних актів, будь-яких видів насилля є наслідком порушення п'ятої заповіді Божої: "Не вбий". До такої смерті зараховується також і аборт – вбивство ненароджених дітей, а також підривання здоров'я невпорядкованим способом життя – вживанням алкоголю, наркотиків тощо. На жаль, в історії людства дуже часто повторюється жахливе братовбивство – злочин Каїна, про який мовиться на перших сторінках Біблії (пор. Бут 4, 8).

Св. Церква всілякими способами протестує проти смертної кари, тому що Бог не хоче смерті грішника, але його навернення і життя (пор. Єз 33, 11). На жаль, у багатьох країнах світу діє закон смертної кари для злочинців, а в деяких державах – навіть і для релігійних інакодумців.

Найгірший і найстрашніший вид смерті – це самогубство, коли людина, заперечуючи п'яту заповідь Божу, піднімає руку сама на себе. Однак слід інакше трактувати самогубство психічно неврівноважених людей. Св. Церква не відмовляє таким людям у церковному похороні.

Ісус Христос воскрешав мертвих – дочку Яіра, Лазаря, юнака з Наїну. Це були ознаки Його прийдешньої перемоги над смертю. Однак згадані особи згодом знову померли, як і всі інші люди на землі. У їхньому випадку перемога над смертю мала тимчасовий вимір. Воскресіння Ісуса Христа цілковито перемогло смерть, яка, згідно зі словами св. апостола Павла, була поглинута перемогою і стратила своє жало (пор. 1 Кор 15, 55). Ісус зустрівся зі смертю у її притулку, тобто аді, і переміг в час, коли вона була впевнена у перемозі над Ним.

Християнин не повинен боятися смерті, але бути завжди до неї готовим. Ісус Христос, Який є "Воскресіння і Життя", сказав: "Така бо воля Мого Отця: щоб кожен, хто Сина бачить й віpує в Нього, жив життям вічним і щоб Я воскресив його останнього дня" (Ів 6, 40).

Підготував бр. Орест ДВЕРНИЦЬКИЙ, ЧСВВ

ПРОЗЕЛІТИЗМ ЗАВДЯКИ ЕКУМЕНІЗМУ

"Ідіть і зробіть Моїми учнями всі народи" – це заповітне завдання Ісуса Христа, дане апостолам у кінці Його земної місії, у багатьох країнах світу ще не здійснене, бо там панують місцеві нехристиянські релігії. Духовні провідники поганських народів зазвичай опираються ширенню християнства на їхніх землях.

У 19 ст. свою місійну діяльність на території країн Азії, а в першу чергу в Китаї, одночасно розвинули три християнські конфесії – католики, православні і протестанти. Представники місцевих релігій гостро запротестували проти цього, назвавши цю релігійну діяльність прозелітизмом. З тих пір прозелітизм отримав негативне значення, хоча в своїй суті він є чимось добрим.

Слово "прозелітизм" походить від грецького слова "прозеліт" і у перекладі означає "новонавернений". Прозелітизм у християнській релігії є намаганням навернути всіх людей до правдивої Христової віри, що є сповненням місійного завдання Церкви.

Часто представники тої чи іншої конфесії не бажають вести діалог з представниками інших конфесій, звинувачуючи їх у прозелітизмі. Відомий приклад, коли в 1991 році патріарх Російської Православної Церкви Алексій II

звинуватив Католицьку Церкву в прозелітизмі на його ніби-то "канонічній території". Не мав він на те ніякої підстави, бо мова йшла не про територію Росії, а про Україну (і то Західну), де Московський патріархат не мав ніякої юрисдикції до 1946 року. Св. Церква ніколи не повинна служити інтересам держави чи якоїсь партії і керуватися націоналістичними чи шовіністичними ідеями.

На нашу думку, не слід звинувачувати одні одних у прозелітизмі, а радше варто вести діалог миру, відкриватися на діяння Святого Духа, вивчати та взаємно пізнавати проблематику Церков-сестер.

Екуменічна концепція кардинала Йосифа Сліпого полягала у тому, щоби кожен зрозумів своє властиве місце в Містичному Тілі Христа, пізнавши власну ідентичність, а не намагався навернути Схід до Заходу, чи, навпаки, Захід до Сходу.

На світлині: Папа Павло VI і патріарх Царгородський Атенагорас I знімають взаємні анафеми.

Брак правдивого екуменізму стоїть на перешкоді прозелітизму в позитивному вимірі. Прикладом цього може бути одна прикра подія, яка сталася у Пекіні в Китаї. У цьому місті поселилися на одній вулиці католицький і протестантський проповідники. До місцевих жителів-нехристиян кожен з них говорив про Христа і св. Євангеліє, але один про одного казали: "Він не є від Христа". Тоді китайці ввічливо усміхалися і розходилися, кажучи: "Ви спочатку розберіться між собою, а потім ми вас послухаємо. Як ви можете проповідувати про одного Бога, Бога любові, коли ви так ненавидите один одного?". Отож, з цього прикладу бачимо, що без правдивого екуменізму неможливо сповнити місійне завдання Церкви, тобто "Божого плану для спасіння всіх людей".

Католицька Церква на Другому Ватиканському Соборі своїм декретом про екуменізм дає прекрасну вказівку, як обминути такі прикрі непорозуміння у місійній діяльності. У цьому декреті, між іншим, сказано: "Треба пізнавати духа нез'єднаних братів ... в дусі прихильності і правди. Для осягнення цього є дуже помічними, з обох сторін, спільні конференції..., на яких обидві сторони поступають як рівний з рівним... З такого діалогу стане виразнішою справдешня настанова Католицької Церкви. Цим шляхом і думка нез'єднаних братів краще пізнається та й їм буде викладена відповідніше наша віра".

У наш час під словом "прозелітизм" звичайно розуміється не ширення християнства між нехристиянським населенням, але намагання однієї християнської конфесії перетягнути всякими законними і незаконними способами віруючих інших християнських конфесій. Не слід перетягати, але й не слід забороняти вірним з однієї християнської конфесії чи секти добровільний перехід або навіть і повернення, наприклад, до Католицької Церкви. Вибір церковної приналежності залежить від свобідного вибору кожної людини.

Католицька Церква ніколи і нікого не примушує ставати її членом, але закликає кожну людину на цій землі зробити основний вибір – сказати своє "так" Христові й стати членом Його Містичного Тіла. Загальновідомо, що тільки єдина, свята, соборна й апостольська Церква має всі необхідні засоби для спасіння кожної людини будь-якої країни у світі.

Віталій ЮРЧАК

ВОНИ СПІВСТРАЖДАЛИ З ХРИСТОМ (6)

Марія Магдалина – розкаяна грішниця

Марія разом зі своєю сестрою Мартою і братом Лазарем жила у селі Витанії, яке знаходилось приблизно два з половиною кілометри від Єрусалиму. Для того, щоб потрапити з Єрусалиму додому, житель Витанії повинен був перетнути долину Кедрону і передгір'я Оливної гори.

Марта, Марія і Лазар зібралися одного теплого вечора у товаристві Ісуса і Його учнів. Яку гарну гостину готує Марта! Крім них трьох ще тринадцять гостей – всього шістнадцять осіб. Марта вже знесилилась від безлічі обов'язків, а в той час Марія сиділа в ногах Ісуса (пор. Лк 10, 39). Ісус сказав декілька слів про вибір Марії, стверджуючи, що вона обрала "кращу частку", яка ніколи "не відніметься від неї" (пор. Лк 10, 42).

Звернімо увагу на те, як Господь звернувся до Марти: "Марто, Марто, ти побиваєшся і клопочешся про багато" (пор. Лк 10, 41). Ісус повторював ім'я два рази тільки в особливих випадках. Подібне звертання можна знайти у Святому Писанні: "Аврааме, Аврааме...". І знову чути його в словах Ісуса: "Симоне, Симоне...", "Єрусалиме, Єрусалиме...".

Уперше згадується у Євангелії про Марію в епізоді, у якому йде мова про жінку, з якої Ісус вигнав сім бісів (пор. Лк 8, 2). У наступному епізоді св. Євангелія розповідається про Марію у день смутку (пор. Ів 11, 1-2). Сонце сховалося за чорною хмарою, пішов дощ! Жахливе горе сталося у цій маленькій сім'ї. Лазар важко захворів. Сестри Марія і Марта посилають термінову вістку своєму Учителеві. Але Господь чомусь бариться.

І Лазар вмирає. Сестри закривають йому очі, складають його руки, завертають його тіло в полотняний саван, відносять до печери на краю Витанії, ховають його, затуляють каменем вхід до гробу, повертаються до порожньої хати і чекають. А Вчителя все ще немає.

І наступного дня Він не приходить. Тільки через чотири дні після того, як Лазар спочив у гробі, прибуває Ісус. Але Лазаря вже немає і нікому прийняти гостя. Коли Марта довідується, що прийшов Ісус, вона йде до Нього і з гіркотою в серці говорить: "Господи, якби Ти був тут, – мій брат не вмер би!" (Ів 11, 21). Ісус їй відповідає: "Я – воскресіння і життя. Хто в Мене вірує, той навіть і вмерши – житиме!" (Ів 11, 25).

Ось нарешті Марія зустрічає Ісуса і ми бачимо, як вона падає Йому до ніг. "Ісус заплакав" і подався до гробу Лазаря (пор. Ів 11, 35-38). Марта тим часом продовжувала говорити, як все це несправедливо. Однак Христос закликав її брата вийти з гробу. Лазар воскрес. Це був надзвичайно щасливий вечір для цієї сім'ї. У Святому Писанні не сказано, що Ісус залишився у Витанії. Братові й сестрам треба було так багато чого розказати одні одним, тому Ісус віддалився.

У наступному розділі св. Євангелія від Івана (пор. 12, 1) ми бачимо, як відбувається одна суботня вечеря. Це була остання субота Ісуса перед розп'яттям. Досить велика святкова вечеря відбулася в будинку фарисея Симона. Марта була тут – вона прислуговувала гостям, а "й Лазар був серед тих, які разом з Ним посідали до столу" (пор. Ів 12, 2). Яка радість бути між гостями, серед котрих був Ісус, Який розмовляє зі Своїми друзями!

Раптом гості відчули запах дуже дорогого мира з щирого нарду. Він наповнив усю кімнату. Гості побачили Марію в ногах Ісуса. Ми не чинимо нічого подібного, але Марія поступила саме так!

У неї були важливі причини обмити миром ноги свого Спасителя. Марія хотіла проявити глибоку пошану до Ісуса і всю свою любов ще до того, як Він помре. Інтуїція підказала їй, що тінь від хреста насувається. Вона відчула, що вже в найближчому часі Ісуса спіткне смерть. Яка жертва була більшою: літр мира, яке подарувала Йому Марія під час суботньої вечері за тиждень до Його смерті або ж сто літрів мира від Никодима, принесеного у день, коли Його клали до гробу? Який дар більше зігрів Його серце? Перший підбадьорив Його, а про другий Він вже нічого не міг сказати. І тому Ісус сказав похвальні слова про Марію, жінку, якій Він простив усі її гріхи, яка багато місяців сиділа в Його ногах, обрала "кращу частку", вірила і молилася. І саме їй Святий Дух дав можливість бути учасницею наступних подій.

У ту жахливу п'ятницю Марія ридала в підніжжі хреста. Вона не могла нічого зробити і тому оплакувала свого Учителя. Марія залишалася біля Нього до того часу, коли наступила темрява. Вона чула, як Він молився, бачила, як Він помирав, як розсіялася темрява і слава від престолу Божого засяяла навколо Нього. Марія намагалася допомогти зняти Його тіло з хреста, завернути в саван і покласти до гробу. І потім вона заснула в сльозах.

Коли ж пізніше, не знайшовши свого Господа, вона голосно заплакала, то почула голос Христа, Який кликав: "Маріє!". Жінка зраділа і впала Йому до ніг. Одне слово повернуло її душі радість служіння, яку нераз вона відчула, сидячи в ногах Ісуса.

Місце Марії було в ногах Ісуса: вона служила Йому в дні, коли світило сонце, була в час скорботи, виконувала своє просте служіння у передчутті Голгофи, знаходилась у підніжжі хреста. І ось тепер, у ранок воскресіння, вона знову мала щастя бути в Його ногах.

Сталося так, що в уста жінки, з якої Він вигнав сім бісів, Ісус Христос вклав першу звістку про Своє воскресіння. Тільки їй одній Він сказав, що повертається до Свого Отця і до її Отця також! Книжники і фарисеї могли би в цьому засумніватися. Юда, злочинець, міг би зрадити. Учні також могли не повірити. Марта могла би покритикувати. Друзі Марії могли тільки поблажливо посміхатися у відповідь. Але чи мало це яке-небудь значення, коли Марія навіки пов'язала себе нитками нерозривної любові зі своїм Спасителем?

Кожен з нас хотів би, щоби в день воскресіння Господь покликав його по імені. І тоді ми впали б до Його стіп з криком відданості: "Раввуні, Учителю!". Марія залишила нам прекрасний приклад.

Підготувала Віра АРІВ
(за книгою Леслі Хардінґа "Вони були того дня на Голгофі")

СТРАШНИЙ СУД

Третю з чотирьох неділь, які передують Великому постові, називаємо "М'ясопусною". Того дня читається св. Євангеліє від Матея, у якому мова йде про суд, що відбуватиметься в кінці людської історії і усього Всесвіту. Цей суд зазвичай називають "Страшним".

На основі *25-ї глави від Матея* та інших книг Святого Писання можемо уявити такий сценарій Страшного суду: на престолі сидить Христос Цар, Який вдруге зійшов на землю. Він за допомогою ангелів скликає перед Свій судейський престіл усіх людей світу всіх віків і розділяє їх на два табори: одних ставить праворуч Себе, а інших – ліворуч. Тих, що праворуч, св. євангелист Матей називає овечками, а тих, що ліворуч – козлами.

Ікона "Страшний суд" (сер. 16 ст.) з церкви Воскресіння Христового в с. Багнуватому Львівської обл.

До овець Ісус Христос звернеться такими словами: "Прийдіть, благословенні Отця Мого, візьміть у спадщину Царство, що було приготоване вам від створення світу..." (Мт 25, 34). По суті, вже від самого початку світу не лише для тих, які стали праворуч, але для всіх людей було приготоване Царство Боже.

Воля Божа, щоб усі люди спаслися і брали участь у Його вічному Царстві. Однак через гріхопадіння наших прародичів сталося так, що за це Небесне Царство кожна людина мусить боротися шляхом відречення і тільки завдяки вірі та великому зусиллю може стати гідною його успадкувати.

До тих, які ліворуч, Христос скаже: "Ідіть від Мене геть, прокляті, у вогонь вічний, приготований дияволові й ангелам його..." (Мт 25, 41). Те, що люди потрапили у таке страшне прокляття, не була воля Божа. Пекло було передбачене лише для диявола і його ангелів. Все-таки люди, які не хотіли служити Богові і не дотримувались Його заповідей, самі обрали цей стан вічної муки.

Цей сценарій Страшного суду включає також діалог із Христом Суддею як нагороджених, так і осуджених Ним. Ті, які праворуч, зі своєї скромності заявлять, що вони Його ніколи не бачили на землі і ніколи Його не нагодували, не напоїли, не відвідали у в'язниці, не одягнули..., а Він їм відповість: "І нагодували, і напоїли, і одягнули убогих, у яких Я був присутній. І це ви немовби Мені зробили. Ось чому ви успадкували Царство" (пор. Мт 25, 35-40).

Засуджені на вічну муку Христом Суддею закидатимуть Йому: "Та не так воно було. Ми ж не бачили Тебе ні голодного, ні спраглого, ні нагого...". А він їм відповість: "Ви ж бачили голодних, нагих і спраглих Моїх найменших братів. Отож, Я не маю за що вас нагородити, бо ви і Мені нічого не вчинили" (пор. Мт 25, 42-45).

У "Символі віри" ми ісповідуємо те, що Ісус вдруге прийде судити живих і мертвих. На перший погляд видається, що Він буде судити тих, які в хвилині Його приходу житимуть на землі і тих, які вже раніше упокоїлися.

Слова "живих і мертвих" слід розуміти у світлі Господньої науки: "Істинно, істинно говорю вам: Хто слухає Моє слово й у Того вірує, Хто послав

Мене, – живе життям вічним, і на суд не приходить, бо від смерті перейшов у життя" (Ів 5, 24).

З цього випливає, що ті, які жили вірою і виконували у своєму житті слово Боже, хоча й померли, але не належали до мертвих, але до вічно живих. Вони не прийшли на суд чи засудження, а на проголошення їхньої нагороди і затвердження дитинства Божого і спадкоємства – Царства Божого, яке їм було приготоване і яке їм Господь дав під час їхнього земного життя. Отож, мертві – це не тільки померлі, які лежать у гробах, але ті, які не мають слова Божого у своєму серці і не виконують його.

Св. Церква навчає, що якщо людина померла в освячувальній благодаті Божій, то вона ще очищується від дочасних кар у чистилищі, якщо ж ні, то, на жаль, вона чекає свого засуду в стані, який ми називаємо "пеклом", в товаристві злих духів аж до Страшного суду.

Суд над духовно живими завершиться воскресінням. Отож, хвилина проголошення вічної нагороди стане водночас і хвилиною воскресіння на життя, яке більше не буде мати кінця і у якому не буде більше "ні болю, ні печалі, ні зітхання".

Поняття суду, як зрештою поняття неба, пекла і чистилища, належить до т. зв. останніх речей, які мають вимір потойбічного. Все ж таки для християн вони не є останніми, а радше першими. Маємо право надіятися на те, що будемо перебувати по правиці Ісуса Судді з тими, які нагороджені, однак, маємо і обов'язок постійно слухати і виконувати Його слово, гідно приймати Його пресвяте Тіло і Кров до свого серця і жити згідно з заповідями, які Він для нас встановив.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

ГОРДІСТЬ – ВОРОГ ЛЮДИНИ

Усе зло на світі почалося з гордості, яку проявив один із найдостойніших ангелів – люцифер – своїм небажанням служити Богові. Диявол спокусив нашу праматір Єву на переступ Божої заповіді приманливою обіцянкою: "Будете як боги" (пор. Бут 3, 5). Отож, першим гріхом людини властиво була гордість, яка полягає у запереченні Бога, Який єдиний гідний пошани і поклоніння від усіх створінь.

Св. Іван Золотоустий називає гордість "найбільшим лихом з усіх лих". Спокуса гордості є наймогутнішою зброєю диявола проти людини. Гріха гордості дуже важко позбутися, але не є неможливо, бо знаємо, що дуже багато святих людей відзначалися покорою, вірно наслідуючи Ісуса Христа і Його Пресвяту Матір.

Горда людина сама себе обманює, вважаючи себе кращою, ніж є насправді. Гріхом гордості вона ображає Господа Бога, бо не шанує Його Провидіння щодо себе, а також свого ближнього, принижуючи його гідність. Однак найбільшу кривду горда людина чинить сама собі, бо, протиставляючись Богові, заперечує можливість вічного щастя для себе. Гордість є ворогом віри, бо горда людина уповає тільки на себе, а не на Господа Бога.

Господь дав вказівку, як нам позбутися гордині: "Коли хтось хоче йти за Мною, хай зречеться себе самого" (Мк 8, 34). Слід кожного дня проявляти

служіння своїм ближнім на взірець самого Господа, Який обмив ноги Своїм учням. Він також дав їм завдання: "Навчіться від Мене, бо Я лагідний і сумирний серцем" (пор. Мт 11, 29).

Св. Іван Ліствичник повчає: "Початок гордості – це укорінення марнославства; середина – приниження ближнього, безсоромне вихваляння своїх діл, самохвальство в серці, ненависть до звинувачень; а кінець – відкинення Божої помочі, зарозуміле уповання на свою ревність". Спробуймо проаналізувати всі пороки, коренем яких є гордість.

Марнославна людина шукає своєї слави, а не Божої. Усі засоби, які сприяють збільшенню її фальшивої слави й величі між людьми, вона вважає за добрі, навіть якщо вони є грішними й неморальними.

Горда людина не може примиритися з тим, щоби когось більше хвалили, намагаючись таку людину принизити, висміяти і навіть очорнити. І в той же час вона всіма способами вихваляє свої діла і приписує собі всі заслуги.

Прикладом самохвальства є фарисей, про якого говориться у св. Євангелії від Луки (пор. 18, 10-14). Він про людське око двічі постив у тиждень, молився і чинив милостиню, але цього йому не вистачило для спасіння. Усі його добрі діла не були милі Богові, тому що він прагнув вивищити себе.

Зарозумілою є та людина, яка не сприймає ні напоумлення, ні критику, ні пораду. Вона вперто тримається своїх переконань навіть тоді, коли всі доказують протилежне. Книжники і фарисеї були такими людьми, яких не зумів привести до каяття навіть сам Син Божий. Причиною їхньої зарозумілості була гординя, яка не дозволила їм визнати свою помилку, попросити прощення, виправити згіршення, яке вони дали своїм співвітчизникам.

Кожен страх, окрім спасенного страху Божого, є проявом себелюбства. Гордою є та людина, для якої є важливішим те, що про неї скажуть інші, ніж те, якою вона є перед Божими очима. Така людина готова заради того, щоби про неї люди думали добре, навіть жертвувати спасінням своєї душі.

Горда людина переконана, що вона зможе прожити без Божої допомоги завдяки своєму авторитету, здібностям і грошам. Коли вона все ж таки переконається у своїй неправоті, то дуже часто впадає в розпуку і навіть закінчує життя самогубством.

Св. Василій Великий навчає: "Як впізнати й лікувати гордого? Впізнати з того, що він шукає вивищення, а виліковується він тоді, коли починає вірити в слова того, хто сказав: "Бог гордим противиться, смиренним же дає благодать (Як 4, 6)".

Християни завжди вважали гордість наслідком гріха впалого ангела. Вже у часи Святих Отців гордість посіла перше місце серед гріхів людини, які слід усувати і лікувати шляхом плекання покори, усування усякого славолюбства, користолюбства і принижування інших.

Фарисеї закидали Ісусові Христові, що Він Себе робить рівним Богові, тим часом Він не вважав за здобич рівність з Богом, а прийняв вид слуги (пор. Фил 2, 6-7). Ісус Христос став Лікарем, Який дав людству ефективний лік проти гордині: служіння з любові до ближніх чинить людину покірною і усуває будь-які прояви гордості.

Віра АРІВ

НЕ ЗНЕВАЖАЙ ЛЮДИНИ В СТАРОСТІ ЇЇ

Можливо, вже тепер маєте у своїй сім'ї старших батьків, дідуся чи бабусю, в родині чи серед сусідів.

З досвіду знаємо, що старші люди сповнені добра, ласки і вдячності до своїх молодших опікунів, які поряд з ними живуть і їм допомагають. Однак є люди похилого віку, з якими вже і не так легко співжити чи то через їхню специфічну поведінку, чи то через важку хворобу, через яку вони часто змушені бути прикутими до ліжка, чи навіть тому, що погано чують тощо.

Багато людей пенсійного віку дуже важко адаптуються до умов життя, які їм диктує їхній немолодий вік. Їм дуже важко погодитись з тим, що їхня роль у сім'ї не може бути більше такою, якою вона була тоді, коли ще діти були маленькими і несамостійними. Вони забувають, що ці діти вже стали дорослими людьми і мають уже своїх дітей і навіть внуків, тобто користуються авторитетом у своїй сім'ї.

У старших осіб часто сильніше проявляються слабші риси характеру, які в молоді роки їм вдавалось приховати. А часом з'являються і нові негативні риси, яких раніше не було. Це все відбувається через слабшання психічної і нервової системи, що приходить з роками.

На жаль, багато молодих і здорових людей ставляться досить зверхньо і егоїстично до осіб похилого віку, не бажаючи зрозуміти їхні проблеми. І чим більше старша людина відчуває себе слабшою, немічною і безпомічною, тим болючішою є та зневага і зверхність молодих, для виховання яких вони раніше стільки доклали зусиль.

Це лише деякі з численних причин, через які виникають в родинах конфлікти і напружені відносини. Яким чином їх можна уникнути або вирішити? Дуже важко і практично неможливо виправляти якісь негативні риси в поведінці й характері людей похилого віку. З іншого боку через атеросклероз та інші хвороби, які з собою приносять роки, вони часто не свідомі своїх помилок. На мою думку, частіше помиляються молоді люди у своєму ставленні до осіб похилого віку і важко хворих, ніж навпаки. Про старших часом треба піклуватись як про малих дітей.

Нагадаю, що четверта Божа заповідь каже: "Шануй батька свого і матір свою, щоб було тобі добре й щоб довго прожив на землі". Окрім батьків, необхідно шанувати і своїх дідусів, бабусь і всіх старших і немічних людей. Їм слід уділяти багато християнської любові, милосердя, щиросердечності, відкритості й завжди бути готовими по-християнськи простити їхні провини.

У Святому Письмі часто згадується про пошану до батьків і осіб похилого віку, а особливо у книзі Сираха: "Дитино, допомагай твоєму батькові в старощах і не засмучуй його за його життя, і коли розум ослабне, будь поблажливим, не зневажай його тоді, коли ти – повноси-

лий" (Сир 3, 12-16) або "не зневажай людини в старості її, ми бо теж постаріємось" (Сир 8, 6).

Лікар іноді має справу із прикрою ситуацією, коли ні діти, ні родина не турбуються про своїх батьків і родичів похилого віку. Коли на селі захворіє корова або свиня, то негайно кличуть ветеринара, але коли захворіє дідусь чи бабуся, то лікаря не дуже поспішають кликати, сподіваючись на їхню швидку смерть. А якщо і відвезуть хворого до лікарні, то часто це вже буде надто пізно: запалення легенів задавнене, стан серця критичний, рак прогресує. Якщо лікар запитає, чому так довго відкладали з приїздом, то може почути інколи страшні слова: "Та ви, докторе, не турбуйтесь! Ми ж знаємо, що вже прийшов час їм вмирати".

Отож, син або донька засуджують свого батька чи матір на смерть. Але ми не повинні визначати ні початок ні кінець людського життя. Над людським життям панує лише один Бог, а нашим завданням є служити для життя і здоров'я інших. Визначати, хто і скільки має жити не належить до нашої компетенції. Часто трапляється так, що лікареві вдається дідуся чи бабусю вилікувати в той час, як родина вже все купила для похорону. Можна би було навести багато таких гірких прикладів!

До похилих віком і хворих людей треба вчасно привести священика, який їм уділить Святі Тайни і потішить їх. Необхідно забезпечити постійний догляд лікаря, обстеження і лікування, а також нормальні умови для життя. Не можна допускати щоб вони мерзли. Такі люди повинні мати відповідне харчування і одежу. Часто хтось має бути поряд з ними задля контролю приймання ліків. Люди похилого віку і важко хворі мають відчувати, що родина турбується про них.

Поганих прикладів є досить також у лікувальних закладах, де немає належного догляду за важко хворими, особливо за особами похилого віку: вони позбавлені медичних обстежень, лікування, не мають належного харчування. Трапляються такі випадки, на жаль, коли хворий кличе медичну сестру чи лікаря, а його можуть за те висварити або дадуть йому снодійне, аби нічого не вимагав. Засоби для сну є дуже небезпечними для осіб похилого віку: вони призводять до розладу в нервовій системі, втрати пам'яті, апетиту й орієнтації у просторі і часі, викликають аритмію у диханні тощо. Такі люди дуже швидко вмирають від звичайного запалення легенів, голоду і спраги та від пролежнів, отриманих від тривалого лежання. Але якби таку особу хтось би частіше відвідував, то, без сумніву, і поведінка медичного персоналу була би іншою, навіть серед тих лікарів, які відкидають медичну етику.

Необхідно зазначити, що особа похилого віку у своїй хворобі і немічності дає нам нагоду чинити добре діло і в такий спосіб збирати заслуги для своєї душі. Ставлення до старшої людини є настільки важливим, що від нього залежить не лише спокій нашого сумління, але і життя вічне. Пригадаймо слова Ісуса Христа: "Істинно кажу вам: усе, що ви зробили одному з Моїх братів найменших – ви Мені зробили" (Мт 25, 40).

д-р Антун ЛІСЕЦ
Переклад з хорватської мови о. Олега Гірника

О МАРІЄ, МАТИ БОЖА, ПОМОЖИ НАМ!

Було це у п'ятдесятих роках минулого століття, коли на Західній Україні проводилася колективізація. У кожному селі діяли воєнізовані загони солдатів, від яких потерпали усі жителі.

Одного дня ввечері до хати Івана увійшли два солдати. Уся родина в той час молилася перед вечерею.

– Одягайтеся і йдіть з нами, – звернувся різко один із солдатів до Івана.

Дружина Івана Катерина почала плакати, діти теж налякалися, а Іван, одягаючись, запитав:

– Це що, у колгосп записуватись?

– Побачите. Ходімо.

Як тільки Іван вийшов, непомітно для своєї матері і молодших братчиків з хати вийшов Степанко. На вулиці було багато людей, яких солдати вели на збори до сільської школи. Степанко йшов позаду односельчан і тихо молився, щосили стискаючи на грудях медалик, який йому бабуся подарувала у день св. Хрещення. Він щиро молився за свого батька.

– Боже, допусти, щоби тато повернувся додому. Дякую Тобі, Господи, що Ти дав мені такого доброго батька. Прошу Тебе, збережи його. Мати Божа, ти всіх вислуховуєш і допомагаєш, вислухай і мою молитву та заступися за нашу родину перед Господом Богом.

Потім хлопець подумки почав повторювати молитву, якої навчила його бабуся: "О Маріє, Мати Божа, поможи нам!".

Ось вже і дійшли до школи. Усіх людей загнали до класу і почали пояснювати, що таке колективізація і якою вона є важливою "справою" для радянської країни. Після зборів людей викликали поодинці до кабінету і змушували їх підписувати заяви. Хто противився, той отримував стусани. Степанко стояв у гурті людей і пошепки молився. Ось викликали його батька.

З кабінету було чути, як Іван категорично відмовлявся від підписання заяви, кажучи, що партія поступає несправедливо зі селянами. Потім хлопець почув крик і брутальну лайку начальника, а відтак зойк батька. Степанко не витримав, відчинив двері й схопив одного зі солдатів за руку.

– Не бийте батька! — крикнув хлопець. — Тато мій дуже добрий і нікому не робить зла. Що хочете робіть, але не бийте!

Очі Степанка залилися сльозами.

– А це що таке? Хто дозволив цій дитині увійти сюди? – сердито запитав начальник, вкладаючи підписані заяви у папку.

– Степанку, йди додому, я зараз прийду, – говорив до нього Іван.

– А чому вони тебе б'ють, тату? Ти ж їм нічого злого не зробив!

Солдат, який стояв біля хлопчика, схопив його за руку, а відтак шарпнув сорочку, роздерши її на грудях. Начальник, побачивши у Степанка медалик, згадав, що колись він теж мав такий медалик, але коли вступав до партії, то мусив його прилюдно відректися і присягнути на вірність комуністичній партії.

Згадавши власне дитинство, він заявив солдатові:

– Не рухай його, це ж дитина. Відведи його додому.

Степанко цілу дорогу плакав, а вдома розповів усе матері. Мати почала його заспокоювати:

– Синочку, помолімося до Матінки Божої, а вона зробить так, що тато повернеться додому живий і здоровий.

Хлопець разом з матір'ю і обидвома молодшими братчиками став навколішки перед образом Матері Божої Неустанної Помочі. Після спільної молитви Степанко ще довго вдивлявся в образ Матері Божої, стискаючи в руці медалик. Він тихо відмовляв свою улюблену молитву: "О Маріє, Мати Божа, поможи нам!".

Через якийсь час батько повернувся додому. Всі дуже зраділи його щасливим поверненням, а він сказав:

– Мій протест нічого не дав. Буде так, як хоче партія, а не люди. З народом вони не рахуються.

Катерина сказала до чоловіка:

– Чимало таких інакодумців, як ти, пропало безвісти, а ти повернувся додому живий-здоровий. Подякуймо за це Богові і передаймо нашу долю в Його руки...

• • •

...Минув час. Степанко виростав і добре вчився у школі. Його навіть ставили за приклад іншим учням. Він був побожним і навчив своїх братчиків улюбленої молитви до Матінки Божої.

Коли Степан уже був студентом університету, то часто навідувався додому. Через якийсь час його батько Іван смертельно захворів. Провідавши у черговий раз батька, Степан перед від'їздом сказав йому:

– Тату, я знаю, що ти завжди хотів, щоб хтось із нас, трьох твоїх синів, став священиком. Маю для тебе гарну вістку. Я готуюся стати священиком.

– Як, сину? Та ж наша свята Церква заборонена, семінарії закриті.

– Так, тату, це правда, але діє у нашому районному осередку підпільний монастир. Я вже давно зустрічаюсь з отцем Михайлом. Він час від часу дає мені духовні науки. На Великдень я разом із трьома своїми співбратами-монахами складатиму перші монаші обіти і прийму ім'я мученика Северіяна.

– То ти, сину, хочеш стати монахом? Чому ти ніколи мені про це не говорив?

– Нам наказали нікому про це не говорити, навіть батькам. А священиком, як дасть Бог, стану за декілька років.

– Хай тебе, дитино, Бог благословить. Дасть Господь, що наша свята Церква вийде з підпілля і підніме з духовної руїни та морального занепаду наш народ. Буде ще незалежною наша ненька Україна.

З очей Івана потекли сльози, а Степан сказав:

– Молися за нас, щоб твої мрії і наші бажання були здійснені. Кріпися усіма силами... З Богом!

– Будь, сину, добрим і жертвенним священиком, щоб пишався тобою наш рід. А Матінка Божа тобі допоможе витривати у доброму до кінця...

...Минули роки. Молодий монах Северіян висвятився на священика. Після легалізації нашої Церкви він відправив воскресну панахиду на могилі батька. На це богослужіння зібралася численна родина. Усі радісно співали "Христос воскрес" замість "вічна пам'ять". А о. Северіянові пригадалися пророчі слова батька, що воскресне наша Церква, воскресне й Україна.

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

ПРАЦЯ СЕСТЕР ЙОСИФІТОК У СИБІРУ*

Ми, сестри Йосифітки Павла і Алозія, виконуємо духовне служіння у м. Прокоп'євську в Сибіру (Росія). Раніше це місто було відоме як "село Манастирскоє", бо розвинулося завдяки покладам руди і вугілля біля "Раждєствєнского манастиря" (1648 рік). Тільки назви вулиць нагадують, що зовсім недавно тут була непрохідна тайга з болотами і водами. До цього місця можна було добратися лише у великі морози, коли все замерзало, в тому числі й болото. Серед лютої зими сюди привезли тисячі наших людей, які залишилися тут жити, бо тодішня УРСР не дозволяла їм назад повертатися, називаючи їх "ворогами народу".

Наша праця у Прокоп'євську нелегка, хоча люди мають страх і трепет перед духовними особами. Наприклад, одного дня ми їздили до будинку перестарілих, але там нас не пустили. Директор дуже делікатно відмовив, кажучи, що психічно хворі особи не потребують спілкування.

Ми їздимо до наших самотніх людей і потрохи списуємо їхні історії. Тут також є колишні суджені. Інколи ті одинокі особи, які мають в містах дітей та онуків, також не дуже потребують нашої допомоги. У Новокузнецьку ми поширили повість о. Василя Зінька, ЧСВВ про Аргентину. Жінки дуже тішилися, кажучи, що в Аргентині було так само "солодко", як їм тут. Деякі люди відвчилися читати, то с. Павла ходить до них вечорами читати корисні книжки. Вже прочитали книжку про блаженного мученика Еміліяна Ковча.

Одного разу с. Павла стояла на трамвайній зупинці. До неї підійшла якась жінка і питає: "А де таку форму видають?". Сестра-монахиня їй відповіла: "У Церкві". Тоді жінка каже: "Така страшна, в ній хіба хоронитися". А інша жінка, яка стояла біля неї, говорить таку фразу: "А мені подобається таке суворе поєднання кольорів: білого і чорного".

Росіяни зовсім не є прикрими людьми. Та й тут є всі можливі нації. Люди зовсім не політики, бо однаково терпіли з нашими українцями і так само їх тисячами вивозили на Сибір.

Місцевий греко-католицький о. Іван має дуже велику територію для духовної обслуги. Це частина Кемеровської області. Тут дуже бракує наших священиків. На цих теренах юрисдикцію має римо-католицький єпископ Йосиф Верт, який виховувався на виселенні владикою Олександром Хірою і вирозуміло ставиться до українців.

За цей короткий час ми вже встигли побувати у "столиці" німецької національної меншини – Таштагоні. Це дуже гориста місцевість, до якої треба було їхати п'ять годин тайгою. Також ми їздили до Томська (600 км від Прокоп'євська), Новосибірська (300 км) і Кемерова. В останньому діє наш деканат.

Просимо молитися за нас і підтримати на дусі у такому далекому і близькому Сибіру.

---

* *Фрагмент листа с. Павли Дубасюк, Згромадження сестер св. Йосифа*

КОЛИ ХРИСТИЯНСЬКІ ЗВИЧАЇ СТАЮТЬ ЗАБОБОНАМИ?

Наш народ і Церква мають чимало звичаїв, яких інші народи і Церкви не посідають і можуть навіть нам у цьому по-доброму позаздрити. Однак кожна річ, навіть найкраща, може бути надуживана і тим самим стати шкідливою і небезпечною. У часи княжої держави християнські проповідники у своїх поученнях і писаннях гостро засуджували т. зв. двоєвір'я. Це ніщо інше, як по-поганськи сприймати християнські обряди і вживати у християнстві різні язичницькі забобони, поєднуючи їх з християнським поглядом на світ.

Хто вірить у забобони, той грішить проти першої заповіді Божої: "Нехай не буде в тебе інших богів, крім Мене". Забобонна людина приписує речам силу, якої вони з природи не мають або більшу силу від тої, яку вони мають. Дивно стає, коли до храму приходить людина з амулетом на грудях замість хрестика або коли зайдеш до хати, а над дверима висить кінська підкова. Це ознака сучасного двоєвір'я, з яким наші проповідники колись завзято боролися, та й тепер це роблять. У забобони, як і в гороскопи, не можна вірити, бо наше щастя на землі, а тим більше вічне, залежить від Бога і від нас самих, а не від різних природних явищ чи планет.

Дивує один з таких давніх і безпідставних звичаїв – святити свічку (звану в народі громницю) на празник Стрітення 12 років підряд, тобто 12 разів, і щойно тоді вона ніби-то набуває надзвичайної сили відганяти громи та інші лихоліття. З цього звичаю випливає, що звичайна свічка, а не Господь захищає людину від лиха, і немовби одного посвячення не вистачає, щоби з вірою у Бога при ній молитися і випрошувати в Нього могутнього захисту.

Ще більш нехристиянськими забобонними звичаями є принесення їжі та напоїв на гроби рідних, вкидання у могилу грошей чи улюблених предметів покійних, залишання порожньої тарілки на столі під час Святої вечері, поминки, прив'язування червоної нитки на ручці немовляти тощо. Інколи стає смішно, що люди бояться перейти дорогу, бо її щойно перетнув чорний кіт, і тоді питаєшся, чи такі люди взагалі в Бога вірять.

Ці та й подібні забобонні звичаї передаються з покоління у покоління у нашому народі. Добрі християнські звичаї отримують печать поганства і тоді вони замість того, щоб Бога прославляти, навпаки, Його ображають, а людям шкодять, послаблюючи в них віру. А віра стає слабкою тоді, коли люди вірять у силу того чи іншого явища, а не намагаються виправлятися у своїх поганих звичках і не хочуть каятися у гріхах, бо, мовляв, згаданих дійств вистачить до спасіння.

Дехто твердить, що навіть негідним людям така ніби-то релігійна дія допомагає. Слід тоді підозрювати, що тут не Божа, а диявольська сила допомагає і людина з дитини Божої стає слугою диявола. Такий згубний наслідок мають різні види ворожіння, які часто виростають на ґрунті забобонів і переростають у пряме служіння дияволу, про що поведемо мову іншим разом.

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ!

Як ви можете пояснити існування пекла і безмежної Любові до нас, грішних, нашого Божественного Спасителя. Як це може поєднуватися? Чому Отець Небесний, Який любить людей, відсилає душі грішників в пекло? З огляду навіть на нас, людей, не думаю, що батько, який любить своїх дітей, буде посилати їх на смерть... та ще й не миттєву, а вічну...

Питання анонімного читача,
отримане через електронну пошту

Наш Божественний Вчитель неодноразово говорив про існування пекла, де "черв'як їхній не вмирає і вогонь не вгасає".

Пекло – це стан вічного прокляття, яке обирає людина, яка під час свого земного життя відвертається від Бога і своїх ближніх. Хто не почитає Бога тут на землі, той не братиме участі у Його Небесному Царстві.

Господь Бог нікого у пекло не посилає, а згідно з навчанням св. Церкви людська душа є безсмертна без огляду чи вона піде в небо, чи в пекло. Проклята людина йде не на вічну смерть, але на вічну муку зі своєї вини.

Небесний Отець любить всіх людей і хоче їх усіх мати у своєму Небесному Царстві, але він не заперечує свободи людини, яка подібно до тих покликаних на весілля відмовилися іти у весільну світлицю.

* * *

Чому в Господній молитві "Отче наш" ми просимо в Бога "не ввести нас у спокусу". Мені здається, що спокушає диявол, а не Бог. Як це прохання слід розуміти?

Іван Бондарчук,
смт. Долина Івано-Франківської обл.

Св. апостол Яків (1, 13) каже, що Бог не спокушає нікого. Він хоче звільнити нас від спокус. Ми у цій молитві просимо, щоб він не дозволив нам ступити на шлях, що веде нас до гріха.

Згідно зі словами Орігена спокуса є у певному значенні корисною для християнина, бо вона допомагає зростати у покорі. З волі Божої кожна людина проходить через спокусу, навіть Ісус, Син Божий, був спокушуваний сатаною у пустині, але не піддався спокусі. Бути спокушуваним – це добре, але піддатися спокусі – це зле.

Хоча св. апостол Павло нас запевняє, що Бог не допустить, щоб нас було спокушувано понад силу, все ж таки наш Божественний Вчитель звелів нам визнавати свою неміч і благати Небесного Отця силу витривалості і перемоги у спокусах.

Цим проханням ми благаємо про духа розсудливості і сили, а також благодаті чування і витривалості до кінця.

МОЛИТВА

Всесильний, я Тобі молюся,
Молекул космосу Твого.
Де Ти, хто Ти?
Даремно б'юся,

Ні, не збагну вовік цього.
Вовік науці не обняти
Всього, що Ти создав єси.
Даремно розум наш крилатий

Шукає краю небеси.
Знемігшися, на ту пилинку
Спускаєшся, що ми звемо Вселенною,
Що за хвилинку її в імперії рвемо.

І тут, безодня животвору,
І тут премудрість без кінця.
Однаково, горі і долу,
Сіяє блиск Твого лиця.

Молюсь, не дай мені з розпуки
Зректися розуму мого.
Нехай не гасне блиск науки
В промінних сяєва Твого.

Нехай мій дух в земнім юдолі
Не знижується до звірят.
З Твоєї пресвятої волі
Нехай вовіки буде свят.

Пантелеймон КУЛІШ

ЦІЛОПАЛЬНА ЖЕРТВА

Присвячується блаж. свящмуч.
Йосафату Коциловському, ЧСВВ

Бути блаженним – це щось далеке й близьке,
Коли чеснот в людини ціла низка.
Коли є все: і злети, і падіння,
Коли душа лиш прагне воскресіння.

Коли в борні людину не здолати,
Помер за єдність "другий Йосафате".
Усе віддав в опіку ти святого,
Життя і смерть пожертвувавши Богу.

Обитель Крехівська, немовби рідна мати,
Прийняла сина свого облекатись.
Так мелодійно вмів лиш ти співати,
Душею й серцем Бога прославляти.

Кунцевич був для тебе ідеалом,
Зазнав терпінь у тюрмах ти немало.
Вмер за Христа, перемишльський Владико,
На славу Божу жертва ця велика.

Зробив із себе цілопальну жертву,
У мучеництві Бога благав вмерти.
Твій хрест важкий і твоя гірка чаша,
Дороговказ й правдива слава наша.

Любов ДІВЧУР, м. Червоноград

"ПАЛОМНИЦТВО ДОВІРИ НА ЗЕМЛІ"

Під таким гаслом відбулася 26-та європейська зустріч молоді Тезе у північнонімецькому місті Гамбург з 29 грудня 2003 по 2 січня 2004 роки. Понад 80 тисяч паломників з цілої Європи, а також з країн Азії та Африки взяли участь у традиційних молитовних заходах, організованих протестантською спільнотою із Франції.

На відміну від багатьох попередніх зустрічей гамбурзька розпочалася на два дні пізніше. Удосвіта близько тисячі автобусів з паломниками в'їжджали до одного з найбільших промислових центрів Німеччини. Численна молодь заполонила вулиці Гамбурга. Німецький впорядкований триб життя наклав свій відбиток і на організацію прощі. Паломники мали можливість зручно добиратися до головного центру зустрічі Тезе, де вони молилися і отримували пакети з їжею.

Першого дня прозвучала частина листа брата Роже, засновника Тезе, 90-літнього протестантського монаха (у наступні дні був озвучений цілий лист). У своєму листі він говорив про те, що майбутнє твориться завдяки довірі й миру, а також про те, як може зародитися у нашому серці радість і доброта, як можемо йти до джерел добра, радості і довіри та ін. Після цього читався уривок зі Святого Письма різними мовами.

Однак найбільше духовне єднання паломників відбувалося під час співу духовних пісень, укладених у Тезе: різні варіанти "Алилуя", "Кириє елейсон", "Мій мир даю вам", "У Твої руки, Отче, віддаю Мого духа", "Хваліте Господа всі народи" та ін. Спільні молитви у великих залах відбувалися двічі на день, по обіді і ввечері. Вранці щодня, крім 1 січня, паломники брали участь у молитві на парафії.

Будь-яке європейське місто приваблює своїми історичними пам'ятками. Не виняток і Гамбург, у якому більше двох тисяч мостів і понад 90 консульств різних європейських держав. Що вже й казати про давній порт, який сполучає Німеччину та інші держави Європи зі скандинавськими країнами! Велетенські судна та лайнери поволі рухаються вздовж побережжя. Їх супутниками є річкові катери – один з видів міського транспорту Гамбурга. У центральній частині міста знаходяться переважно євангельсько-лютеранські церкви.

Європейські зустрічі Тезе минають досить швидко. Останній день 2003 року подарував нам не менше вражень від духовного єднання з паломниками інших країн. За годину до Нового року у "Вифлеємській церкві" ми подякували Господеві за усі Його щедроти і благодаті.

Коли стрілки годинника ознаменували початок 2004 року, то на нічному небі з'явилося безліч різнобарвних фейєрверків. Традиційно у парафіяльних будинках, у рамках прощі Тезе відбувся "фестиваль націй": паломники представляли піснею або танцем культуру свого народу. Взагалі протягом усієї прощі, у міському транспорті, на вулицях молодь Європи співала національні пісні.

Першого дня нового 2004 року ми побували на Архиєрейській Службі Божій в українській греко-католицькій церкві Всіх Святих, яка знаходиться на

околиці Гамбурга. Відчули себе як вдома, бо молилися рідною мовою. Службу Божу очолив Апостольський адміністратор для українців-католиків у Німеччині і Скандинавії владика Петро Крик у співслужінні пароха о. Стефана Воротняка та священиків із України, які приїхали на прощу Тезе. На цій Службі Божій був також присутній брат Донах, монах з Тезе, відповідальний за організацію прочан з України.

Пополудні всі українці, учасники зустрічі у Гамбурзі, зійшлися до церкви св. Петра. Залишалося менше доби до від'їзду в Україну. Ввечері 2 січня наш автобус вже наближався до польсько-німецького кордону. Знаком Божої благодаті було для нас сонце, яке також освітлювало нам дорогу до Гамбурга. Коли вночі ми в'їхали до Польщі, то нас зустрів тріскучий мороз і сніг.

Засоби масової інформації у Гамбургу щодня висвітлювали перебіг прощі. Газета "Гамбурзькі вечірні вісті" від 2 січня 2004 року схвально відгукнулася про різдвяний концерт у виконанні паломників з України.

Багато паломників задаються питанням: що дасть мені ця зустріч Тезе після приїзду додому? Відповіддю можуть стати слова брата Ульріха з Тезе, який побажав паломникам нести запозичений духовний досвід і світло Євангелія у своє середовище.

Ігор МАНДРІВНИЙ

ЗІ СВЯТИМИ УПОКОЙ, ГОСПОДИ!

У БОЗІ – МОЯ СЛАВА І МОЄ СПАСІННЯ

10 січня 2004 року на 86-му році життя, 65-му році монашого і 28-му році священичого служіння у Гошівському василіянському монастирі відійшов до вічності о. Іполит Іван П'єхунь, ЧСВВ.

Він народився 6 липня 1918 року в с. Букова Старосамбірського р-ну на Львівщині. До Василіянського Чину вступив 1 травня 1939 року. З першим приходом комуністів у Галичину, які поселилися у Крехівському монастирі, вигнавши звідти монахів, відбував новіціят у Жовкві. Його магістром був о. Маркіян Когут, ЧСВВ. Під час німецької окупації Західної України залишився у Жовкві, виконуючи служіння брата-монаха. У період комуністичного режиму проживав у рідному селі.

У час, коли протоігуменом був о. Дам'ян Богун, ЧСВВ, склав вічні обіти 7 квітня 1976 року, а через шість днів разом з о. Методієм Скралем,ЧСВВ в умовах глибокого підпілля був висвячений на священика владикою Софроном Дмитерком, ЧСВВ. Під час підпілля відправляв Службу Божу в різних селах Самбірщини і Старосамбірщини, катехизував дітей, наражаючись на небезпеку з боку комуністичної влади. У цей період тісно співпрацював і часто спілкувався з о. Северіяном Гнатюком, ЧСВВ, який відважно і активно душпастирював у с. П'ятниці неподалік смт. Добромиль на Старосамбірщині.

У час виходу нашої Церкви з підпілля служив у Лаврівському монастирі, а коли важко захворів, то був скерований до Гошівського монастиря на Ясній горі. Останній рік життя важко хворів. Похований на монастирському цвинтарі неподалік василіянського монастиря у с. Гошеві.

Вічна йому пам'ять!

ПРО ДІТОЧОК, ЩО ЛЮБИЛИ ПРАВДУ

Вже скінчилися різдвяні вакації. Діточки забавилися гарненько, поспівали, відпочили та й знову збіглися до школи. Тут вчилися читати й писати, а на релігії — як батьків любити, старших шанувати, як церкву поважати та Богові служити.

Отець-катехит за своїми діточками дуже стужився. Довгенько вже не був у школі й не бачився з ними. А він їх дуже любив і тішився, як гарненько на релігії відповідали. Тому, як тільки першого дня почалася наука, прибіг до школи. Відхилив двері, а в класі вже повно діточок. Сиділи в лавочках і розповідали собі щось веселенько. Навіть не зауважили, як рипнули двері. Аж як побачили самого отця-катехита, притихли. Тільки малий Кіпко кричав до Олі: "Це не варта! Це не варта!..", — і кинув їй на лавку якийсь зшиток.

Встали діти, привітались і помолились. Тоді отець-катехит каже:

– Прокопе Шийка! За що це ти так голосно кричав: "Це не варта, це не варта!"?

– Це за бжумкало, прошу отця-катехита! – сказав Кіпко та зачервонівся по вуха.

– Яке бжумкало? – став допитувати катехит.

– Це така кінчаста дощинка, що, як покрутити нею на шнурочку, то журчить, як джміль! – пояснював малий Кіпко, витягаючи з кишені своє бжумкало на показ.

– А чий це зшиток ти кинув Олі? – знову спитав катехит.

– Та це її зшиток! – каже Кіпко. – Вона побачила в мене бжумкало і конче хотіла, щоб я їй його дав. Та я не хотів їй дати, бо дівчата бавляться ляльками та м'ячиками, а не бжумкалом. Тоді вона витягнула з торби зшиток і дала мені, щоб я виміняв за бжумкало. Але я подивився, що зшиток ще чистенький, і віддав їй назад. Зшиток коштує вісім грошів, а бжумкало я собі сам зробив із дощинки. І воно стільки не варта.

Тоді отець-катехит погладив Кіпка по головці та питає дітей:

– Діти! Чи добре Прокіп Шийка зробив?

– Добре! Добре! – закликали всі.

– А котра заповідь Божа так наказує робити?

– Сьома! Сьома! – та стали декламувати хором:

Не бери та не кради,
Краденого не ховай,
Не ошукай і не манти,
В крадежі не помагай!
І не кривди та не шкодь,
Що позичив, все звертай!
Якщо найдеш десь чуже,
Все назад зараз віддай!

– Так, діти! Добре Кіпко зробив! – хвалив отець-катехит. – Чесний і справедливий хлопчина! Він добре знав, що мама Олі бідна та мусить ходити по роботах, щоб заробити на шматок хліба. Він теж знав, що її

мама не має стільки грошей, щоб все нові зшитки купувати.

Кіпко сидів веселий у лавчині, наче б його хто на сто коней посадив, наче б найбільший скарб заробив.

Ще отець-катехит розпитав, чи всі діти в школі, батько, мати чи здорові, а там почалася наука, як належить. Діти слухали уважно та запам'ятовували собі кожне слівце.

По науці отець-катехит звернувся до дітей: "Діти! Як ходив я по хатах зо свяченою водою, то роздавав я дітям образці. Та для всіх мені не стало. Тому тим, що ще не дістали, – нині роздам. Котрі діти не дістали ще образця?" – спитав.

– Я! я! я!.. – троє діточок піднесло пальчики.

Отець-катехит добув три образці та роздав дітям. Після цього всі втішені побігли додому.

За два дні отець-катехит знову прийшов у клас. Привіталися діти та помолились. Аж тут встає з лавки Федірко та каже:

– Прошу отця духовного, я приніс назад свій образець! Я сказав неправду, – витягнув із торби образець і поклав на столі.

– Що ж такого сталося? – спитав Федірка здивований катехит і погладив Федірка по голівці...

Тоді Федірко крізь плач пояснив:

– Я попереднього разу зголосив, що ще не дістав образця, й отець-катехит дали мені образець Богоматері. Але як прийшов додому, то пригадав собі, що отець катехит ще в свята дали мені образець св. Миколая, а мама вложила його за образ в рямцях на стіні. Я сказав неправду! Тому цей другий образець віддаю назад.

Отець-катехит погладив Федірка по голівці та питає дітей:

– Діти! Чи добре Федірко зробив?

– Добре! Добре! – відповіли діти хором. – Він признався. Так восьма заповідь Божа наказує!

– А як міг Федірко зробити інакше? – знову спитав катехит.

– Міг затримати собі обидва образці й ніхто був би не знав! – сказали діти.

– Але Господь Бог знав би! – сказав катехит. А до Федірка промовив:

– Візьми, візьми собі й цей образець. За те, що любиш правду, будеш мати аж два. Нехай ця Богоматір візьме тебе під свою опіку, щоб ціле життя ходив дорогою правди. Я дуже тішуся, що маю таких гарних і набожних діточок!

Усі діти були зраділи, що між ними все є такі благородні душі. А про малого Федірка на другий день вже ціле село розказувало.

Омелян КВІТ
(зі збірки оповідань "Божі стежечки", Львів 1993)

МІСІОНАР

Український християнський часопис

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Головний редактор
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ
о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Заступник головного редактора *Віра Арів*
Відповідальний секретар *Ігор Скленар*
Комп'ютерна верстка *Тараса Бродовича*

Адреса редакції:
м. Львів, 79019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел./факс 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net

Підписано до друку 28.01.2004
Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0.

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян "Місіонер".
80300, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 2004

ЗМІСТ

Слово редактора 33
Наміри Апостольства молитви на лютий 34
Наміри Апостольства молитви на березень 36
К'яра Любіх
"Слово життя" 37
Милосердя Боже безмежне 38
о. Ігор Яців
Рік прослави Митрополита Андрея і Патріарха Йосифа 39
бр. Миколай Микосовський, ЧСВВ
Відвідини Блаженнішого Любомира 39
Ігор Скленар
Вшанували св. Василія Великого 39
Ювілей сестер Василіянок у Києві 40
Хресна дорога єдності 40
о. Ігор Яців
Свята Тайна Хрещення (1) 41
с. Володимира Максимів, ЧСВВ
Розважання над блаженствами (8) 43
бр. Орест Дверницький, ЧСВВ
Через смерть до життя 44
Віталій Юрчак
Прозелітизм завдяки екуменізму 45
Віра Арів
Вони співстраждали з Христом (6) 47
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Страшний суд 49
Віра Арів
Гордість – ворог людини 50
Антун Лісец
Не зневажай людини в старості її 52
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
О Маріє, Мати Божа, поможи нам! 54
Місійна праця сестер Йосифіток у Сибіру 56
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Коли християнські звичаї стають забобонами? 57
Запитують – відповідаємо 58
Поетична сторінка 59
Ігор Мандрівний
"Паломництво довіри на землі" 60
У Бозі – моя слава і моє спасіння 61
Омелян Квіт
Про діточок, що любили правду 62

На обкладинці: блаж. свящмуч. Йосафат Коциловський, ЧСВВ.

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

КРОСВОРД "КАЛЕЙДОСКОП"

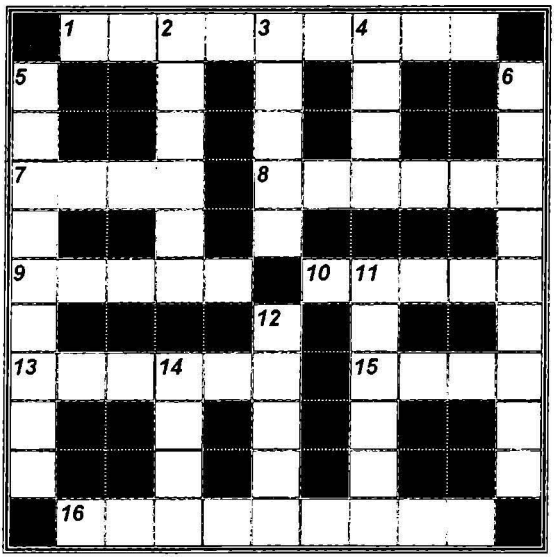

По горизонталі: 1. Держава у Центральній Америці, де побував Святіший Отець Іван Павло II у 1983 і 1996 роках. 7. Нарушення Законів Божих. 8. "Я дістану серце Твоє гаряче, запалю я свічку на ... . Хай вона горить, Небесний Творче, це Тобі, Ісусе, серця мого дар" (із пісні о. Валерія Сиротюка). 9. Сестра Лазаря та Марії. 10. Людина, яка вкрай обмежує свої життєві потреби. 13. Один із трьох святителів – ... Золотоустий, якому належать такі слова: "Читання Святого Письма подібне до скарбниці. Як той, хто зі скарбниці бере навіть малу частину, набуває для себе велике багатство, так і в Святому Письмі навіть у короткім реченні можна знайти велику духовну силу і невисказане багатство думок. Слово Боже подібне не тільки до скарбниці, але й до джерела, що видає великі потоки і має багато води". 16. Місцевість у Словаччині, де об'являлася Мати Божа.

По вертикалі: 2. Український славіст, автор "Граматики української церковно-слав'янської мови". 3. Почесна назва старозавітніх законовчителів. 4. Один із головних гріхів. 5. Божа Мати. 6. Назва вірша о. Василя Мендруня, ЧСВВ, у якому є такі слова: "В той день Симеона Дух привів до храму, ждав Месії вірно він із року в рік. Сивина і зморшки – довгий в нього вік. Враз спасіння Боже відчинило браму: він Дитя побачив і Дівицю-Маму, ну, а з нею поряд Йосиф-чоловік". 11. Український католицький часопис. 12. Святий, який жив у м. Неграні в Палестині й загинув за Христову віру в 523 році. 14. Стриманість від їжі.

Підготувала Леся Штикало, м. Львів

Відповіді на кросворд "Святий Йосиф", вміщений у ч. 1 за 2004 рік:
1.Батько. 2.Пастир. 3.Волик. 4.Чоловік. 5.Дітвора. 6.Нічка. 7.Вітер. 8.Краса. 9.Вечеря. 10.Псалом. 11.Єремія. 12.Родина. 13.Лілія. 14.Ангел. 15.Ліжечко. 16.Перепис. 17.Зірка. 18.Йосиф. 19.Нічліг. 20.Поклін.

З Богослужень на Сиропусну неділю

На Вечірні

Боготканну одежу скинули ми, окаянні, за намовою ворога, переступивши, Господи, твоє божественне веління; у смоковне листя та в шкіряну одежу ми зодяглися; нас засуджено в поті гіркий хліб добувати, а землю проклято, щоб нам родила будяки й тернину. Але ти, воплотившись останніми днями з Діви, призови нас і знову введи в рай.

Раю всечесний, преславна красо, Богом створена оселе, безконечна радосте й насолодо, славо праведників, пророків окрасо і святих житло! Шумом листя своїх дерев моли Творця всього, щоб відчинив нам брами, які ми зачинили переступом, та сподобив нас спожити з дерева життя і прийняти радість, якою ми раніш насолоджувалися в тобі.

Сидить Адам навпроти раю, ридаючи, й оплакує свою наготу: Горе мені, обманеному й окраденому, та й обезславленому лукавою спокусою! Горе мені, що через свій нерозум став нині нагим і бідолашним! О раю, вже не скуштую твоєї насолоди, вже не побачу Господа Бога мого і Творця! Піду бо в землю, з якої взятий! Щедрий і милостивий, благаю тебе: Помилуй мене упалого.

Христос Господь, мій Творець і Спаситель, Пречиста, вийшов з твого лона і в мене зодягнувся, визволивши Адама з первісного прокляття. Тому тобі, Пречиста, як Богоматері й Діві, невгомонно співаємо з ангелом: Радуйся! Справді, радуйся, Владарко, Провіднице і Покрове та й спасіння душ наших.

На Утрені

Бога людям неможливо бачити, бо на нього й ангельські хори не сміють дивитися; через тебе ж, Всечиста, Слово втілене з'явилося людям. Величаючи його з небесними силами, — тебе славимо.

Боже всіх, Господи милосердя! Згляньсь ласкаво на наше приниження і не відсилай нас далеко від божественного раю, щоб ми, споглядаючи на красу, якої позбулися, знову з риданням поспішили прийняти те, що втратили.

Ридаю, стогну й плачу, бачивши херувимів з вогненною зброєю, що їм наказано стерегти вхід до раю перед усіма злочинцями. Горе мені, бо він недоступний, якщо ти, Спасе, мені його не відчиниш.

Вдаюся до великої милості твоєї, Христе Спасе, і до крови з божественного твого боку. Нею ти освятив людське єство, бо двері райські, раніш замкнені для Адама, відчинив ти, Добрий, тим, хто служить тобі.

Прогнаного колись за споживання з дерева, впровадив ти, Спасе і Боже мій, знову у рай своїм хрестом і стражданнями. Ними і нас укріпи, щоб, мольбами твоєї Родительки, чесно піст нам зверстати і поклонитися божественному Воскресінню – Пасці спасительній.

Преблагословенна ти, Богородице Діво, бо Воплочений з тебе полонив ад, покликав Адама, усунув прокляття, визволив Єву, переміг смерть, і ми ожили. Тому, співаючи, кличемо: Благословенний Христос Бог наш, що на це зволив, — слава тобі!

"Молитвослов", Рим-Торонто, 1990